

เทศน์อบรมพระเนื่องในวันเข้าพรรษา ณ วัดป่าบ้านตาด
 เมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๔๔
พลิกแพลงหลอกจิตด้วยสุภะกับอสุภะ

เราจุดไฟไว้ที่ไหนก็เป็นความสว่าง ในที่มืดไม่ถูกพระวินัยนะ ให้มีความสว่าง ท่านบอกว่าไม่ให้คุยกันในที่มืด มันเหมือนโจรเหมือนमार นั้นพระวินัยมี ต้องให้มีแสงสว่างของไฟ พระวินัยข้อนี้ใครเห็นไหมนี่ แต่ผู้ไม่เห็นก็จะมึนนะ ถ้าพูดถึงเรื่องพระวินัยผมจริง ๆ ไม่รู้ว่าก็เที่ยวดูพระวินัย ละเอียดล่อมากอยู่นะ ได้อาศัยที่เคยอ่านเคยศึกษาเล่าเรียนมาหลายครั้งต่อหลายครั้งจึงพอจำได้ ถ้าพูดถึงพระวินัยละเอียดมากนะ เราเรียนเต็มทีอ่านเต็มที่ บุพพสิกขาไม่ทราบวาก็เที่ยว เล่มไหน ๆ อ่านละเอียดล่อ นอกจากวินัยที่เป็นหลักสูตรของการสอบนักธรรมแล้ว เช่น วินัยมุข เล่มหนึ่ง เล่มสอง เล่มสาม เป็นประจำในหลักสูตร

นอกจากนั้นค้นคว้ามหาขันธ์ที่ไหน โอ๊ย ค้นจริงๆ เรื่องพระวินัยนี้ เพราะเรารักพระวินัย เหล่านี้ได้อาศัยที่ได้มาแต่ก่อนนะมาพูดทุกวันนี้ ความจำมันหลุดหายไป ๆ พอยังมีเหลืออยู่บ้างก็ตั้งที่มาพูดให้ฟังนี้ อย่างไม่ให้คุยกันในที่มืด มันเป็นเหมือนโจรเหมือนमार ท่านว่า ให้คุยกันในที่เปิดเผย คือมีไฟมีไฟอย่างนี้ไว้จึงถูกตามพระวินัย คุยกันซุบซิบ ๆ ในที่มืดท่านปรับอาบัติ เหมือนโจรผู้ร้ายคุยกัน กระซิบกระซาบกัน นั้นเห็นไหมละ พระพุทธเจ้าละเอียดไหม เรื่องพระวินัยนี้เราจริงๆ เราเอาจริงเอาจังมาก ยิ่งไปอยู่คนเดียวด้วยแล้วยิ่งระมัดระวังมากทีเดียว เพราะเวลาเป็นอาบัติขึ้นมาไม่มีผู้แสดงชี้ จึงต้องเข้มงวดกวดขันมากทีเดียว เรื่องจะให้คุยกับผู้กับคน โอ๊ย ไม่ละ ระมัดระวัง

พระ ๔๘ เณร ๒ เป็น ๕๐ ก็มีปีนที่มากที่สุดพระเรา ผมก็ตั้งหมู่เพื่อนเห็นนั่นแหละ จะทำยังไงโลกมันเกี่ยวโยงกันอย่างนี้ ผมเองก็ไม่เคยคิดว่าจะได้มาทำงานอย่างนี้ มันก็คงเกี่ยวกับเรื่องบุญเรื่องกรรมนั่นเองถึงได้มาเกี่ยวโยงกัน เราไม่เคยคาดเคยคิดมันก็ออกมาให้เห็นเป็นให้เห็นอย่างที่เป็นนี้ ธรรมดาแล้วจะไปยุ่งกับอะไร อายุก็แก่ขนาดนี้แล้วคอยดูแต่ลมหายใจที่ชั้นธัมมันทำงานเท่านั้นเอง นอกนั้นก็ไม่มีอะไร ที่นี้แทนที่มันจะเป็นอย่างนั้น มันก็กลับเป็นอย่างที่เห็นนี้เป็นยังไง

ต่อไปนี่ก็จะพูดธรรมะบ้างเล็กๆ น้อยๆ เห็นบ่อยก็เห็นบ่อย พูดธรรมะอบรมพระเณรก็ได้อบรม ผมก็หยุดมาแต่อายุ ๘๐ นะ พออายุ ๘๐ แล้วก็หยุด การประชุมพระเณรนี้ไม่เอาแล้ว เพราะธาตุขันธ์มันก็พอประมาณของมันแล้ว นี่คิดดูซินะ เหมือนหนึ่งว่าได้ปลง

ใจแล้ว ไม่เทศนาว่าการ ดูธาตุดูชั้นของตนไป พอถึงวันเวลาแล้วก็ปล่อยแล้วไปเลยเท่านั้นเอง แล้วอยู่ ๆ มันก็เป็นอย่างที่เราเห็นว่าไง มันเป็นอย่างนั้นนะ มันพลิกใหม่ขึ้นมา เรื่องเหตุการณ์ต่างๆ ซึ่งไม่เคยคิดเคยอ่านกระทบกระทั่งกันทั่วโลกดินแดนในชาติไทยของเรา มันก็เกิดขึ้นมา เกิดขึ้นมาแ่งนั้นแ่งนี้ขึ้นมาแล้ว นั่นละเรื่องมัน อะไรก็จะกุดจะด้วนไปตาม ๆ กันหมดชาติไทยทั้งชาติ ศาสนาก็จะไม่มีเหลือ เอ๊ ยังไงกัน ๆ ละซี

ติดหนี้ติดสินเขารายหนึ่ง ๆ ๖๒ ล้านคน ติดหนี้เขาคนละห้าหมื่น ๆ โถ เขียบเข้ามาทุกด้าน ๆ โรคเราก็อ่อนลง ๆ มองหน้ามองหลังมองดูธาตุชั้นของเราก็อห่อดวิสัยแล้ว แล้วอยู่ ๆ ก็เห็นใหม่ละ หมอเต็ง เมืองจีนนั้นนะเขาก็มาเสนอ เรื่องเขาหายจากโรคของเขา ซึ่งเป็นโรคชนิดเดียวกับกับเรา มาเล่าให้ฟังทุกกระเบียดไม่ได้ผิดกันเลย เอ๊ ชอบกล คือเราปลงใจลงไปแล้วว่าเรามีแต่จะตายทำเดียว เราจะไม่หวังอะไร กับหมอกับอะไรไม่ยุ่งทั้งนั้น ปล่อย ครั้นอยู่ ๆ ก็พูดขึ้นมาอย่างนี้ละ

ไม่มีกไม่ฝิ่นนะ ไม่ได้ติดต่อกับใคร เขามาเสนอเองเกี่ยวกับเรื่องเขาเป็น ตั้งฮั่วไถนี่ละต้นเหตุ เขาเป็นเขาไปรักษาที่ไหน โรงพยาบาลทั่วประเทศไทย โรงใหญ่โรงไหนไปหมดเขาก็ให้พอไม่ให้เสียมารยาท ครั้นตรวจอะไรเรียบร้อยแล้วเขาก็ให้ยามาพอเป็นน้ำใจไม่เสียมารยาท แล้วไปโรงนั้นก็แบบเดียวกัน ไปโรงไหนแบบเดียวกัน เขาบอกว่ารักษาไม่ได้ว่างั้นเลย จึงมาเจอเอาหมอนี้แหละ แล้วแกหายมาเลย หายอย่างร้อยเปอร์เซ็นต์ว่างั้น แล้วแกก็มานิมนต์เราขอให้รักษา เราฟังกับโรคของเราของแกแล้วเข้ากันได้ทุกกระเบียดเลยนะ นั่นละที่นี้จึงได้พลิกใจมา ก็บอกว่าหมอนี้เป็นคนสุดท้ายของเราละ เราปลงใจแล้วว่าจะไม่เอาอะไรแล้ว เรายังต้องพลิกมา เอ้า ถ้าอย่างนั้นก็รักษาดู หายก็หาย ไม่หายก็ไม่หาย

แต่เวลาพิจารณามันมีแ่งอยู่นะ แปลกอยู่ พิจารณาในจิตนี้แหละ อันนี้พูดให้ใครฟังยากอยู่ รู้เฉพาะเจ้าของ ๆ สิ่งที่ยกออกมาพูดนี้เพียงเล็กน้อย อันไหนที่ไม่สมควรมันก็รู้เองในจิต ๆ ที่นี้เวลาพิจารณาตัวเองแล้วสายตายนี้มันดิ่งเลย แล้วสายนี้มันอยู่ที่นี่ อันหนึ่งเหมือนกับว่าเส้นค้ำมันแนบกันอยู่ เอ๊ะ ว่าจะไปจริง ๆ ทำไมถึงมีอย่างนี้อยู่ นี่อันหนึ่งนะมันมีอยู่ี่ เหมือนกับว่าเส้นค้ำ สายนี้สายดิ่งจะไป อันนี้มาอยู่ เอ๊ นี่มันยังงไรทำให้สงสัย นี่ละที่รับหมอเต็งก็เห็นสายนี้ละมันรับกันอยู่ หมอจีนนะ ถ้าไม่มีแล้วปล่อยเลย มันก็มาอันนี้

ที่นี้เวลารักษามันเหมือนปาฏิหาริย์นะ อันนี้ผมอัศจรรย์อันหนึ่ง จนผมเองก็ไม่เชื่อ ไม่เชื่อหมอที่แรก ไม่เชื่อโรคเจ้าของด้วย เป็นขนาดนี้ถึงได้ ๕๐ ปีกว่ามาแล้วนี้ แล้วหนักเข้าทุกวัน ๆ เวลานี้เป็นเวลาที่จะตายเท่านั้น เดินจากศาลาไปหากุฎิก็จะไม่ถึง เดินจากกุฎิมหาศาลาก็จะไม่ถึง ทางจงกรมยังเหลือแต่จะรื้อทิ้งเท่านั้น เข้าไปไม่ได้เลย เดินไม่ได้

หมดกำลังขนาดนั้นละ เดินจงกรมก็เดินแค่นั้นในกุฏิ ไม่ก็ก้าวเหนื่อย พอฉันยานี้ไปแล้ว หมอเขาก็คำนวณยาถูกต้องนะ คือธรรมดาของโรคทั้งหลายนี้ที่เขาเคยรักษาหายมาโรคชนิดนี้ เขาจะให้เฉพาะ ๗ แก้ว ยาเป็นน้ำนะ อย่างมากเขาก็ ๘ แก้วเขาวางั้น แต่เวลารักษาเราที่เขาเอาบวกเข้าไปอีกเท่าตัวเลย ๑๕ แก้ว เพราะเขาคำนวณถึงเวลาเราเป็นนาน

ยานี้ฉันเข้าไป ๆ เขาก็แนะนำบอกทุกอย่าง ก็เป็นไปตามที่เขาบอก ว่ายานี้ฉันลงไป แล้วก็ถ่ายเหมือนที่ท่านถ่ายโรคแต่ก่อน แต่การถ่ายคราวนี้เป็นถ่ายโรคถ่ายภัยออกจากนั้น ถ่ายด้วยอำนาจของยา เขาวางั้น ไม่ใช่ถ่ายแบบโรคถ่ายอย่างนั้น ผิดกัน ท่านอย่าวิตกวิจารณ์ เขาวางั้น คือการถ่ายแต่ก่อนถ่ายเท่าไรเหนื่อยลง ๆ ถ่ายคราวนี้จะถ่ายเท่าไรก็ตามไม่เหนื่อย เขาบอกงั้นนะ มันจะถ่ายเท่าไรก็ปล่อยให้มันถ่ายไปเถอะ มันจะเข้าไปชักฟอกชำระสารพิษอยู่ในร่างกายนี้สิ่งสมมานาน เขาวางั้น ไม่มีใครรักษาได้ง่าย ๆ เขาบอกอย่างงั้นเลย เราก็กินยาลงไป

พอกินลงไปถ่ายก็ถ่ายเรื่อย ๆ ๆ ถ่ายเท่าไรมันก็ไม่เปลี่ย แผลกนะ ทำให้คิดอันนี้ อันหนึ่ง ถ่ายนี้ถ่ายมากนะ ถ่ายเหมือนแต่ก่อน ยิ่งมากกว่านั้นเป็นบางครั้งนะ แต่มันไม่เหนื่อยไม่เปลี่ย อันนั้นถ่ายเท่าไรอ่อน ลูกขึ้นจากที่ถ่ายจะไม่ได้นะ ต้องเอาหมอนขึ้นขนาดนั้นนะ ถ่ายแต่ก่อน คือถ่ายเท่าไรอ่อนลง ๆ ปัสสาวะหัวคะมำลงไป ลูกไม่ขึ้น สุดท้ายก็ต้องไปยืนต้นเสา ต้องถ่ายปัสสาวะยืน คือลงนั่งถ่ายแล้วลุกไม่ขึ้น มือต้องยันแล้วจะขึ้นได้ เลยต้องเปลี่ยนท่าถ่ายใหม่ ต้องยืนถ่ายที่นี้นะ มีหน้าข้างยังต้องได้พึงต้นไม้ถ่าย มันยังจะพาโซเซล้มลง

แล้วหายลง ๆ หายวันหายคืน หายอย่างรวดเร็วจนกระทั่งเราสงสัย เอ้ ไม่มีปฏิกิริยาอะไรบอกเลยนะ มีแต่หายลงไปเรื่อย การถ่ายถ่ายเรื่อย ถ่ายแล้วไม่เปลี่ย จนกระทั่งได้ถามหมอ เอ้ มันจะหายจริง ๆ เหรอ ทำไมโรคอันนี้ถ้าเป็นนักเลงก็เรียกว่านักเลงโต ถ้าเป็นเสือก็เสือโคร่งใหญ่ ก่อนที่มันจะตายนี้มันต้องต่อสู้เราสุดเหวี่ยงของมัน ทั้งฝ่ายโจรฝ่ายเสือโคร่งนั้นแหละ แต่โรคอันนี้ไม่เห็นมีปฏิกิริยาแสดงอะไรโต้ตอบกันบ้างเลย เป็นอย่างนี้ ถ่ายเท่าไรก็ถ่ายแต่มันไม่เปลี่ยเหมือนแต่ก่อน ก็บอกงั้น ไม่มีปฏิกิริยา เราบอกว่า “เหล่านี้จะหายได้จริง ๆ เหรอ” เราว่า “หาย” เขาวางั้น “เพราะเหตุไร เอ้าว่ามา” “เพราะโรคชนิดนี้ผมเคยรักษาหายมาเป็นร้อย ๆ แล้ว” วางั้น เราก็อ่อนลง

ที่แรกไม่เชื่อยา ไม่เชื่อหมอ และไม่เชื่อโรคตัวเอง แล้วก็เป็นอย่างงั้นตลอดมา จนกระทั่งทุกวันนี้ หายวันหายคืน หายวันหายคืน พอฟื้นขึ้นบ้างก็เรียกว่าขึ้นเวทีเลย นั่นละ มันถึงพอมโซอยู่เวลาขึ้นเวที เขาฉายออกทางทีวีทางไหนก็พอมโซ ๆ ก็คนฟังฟื้นขึ้นมา ก็ขึ้นไปเรื่อย ๆ มันก็หายซ้ำเหมือนกัน เพราะเป็นมานาน หนึ่ง แล้วก็คนแก่ หนึ่ง หายซ้ำแต่ มันหายของมันไปเรื่อย ไม่เคยมีปฏิกิริยา จนทุกวันนี้ปกติเป็นปกติแล้วนะ ท้องนี้เหมือน

ไม่เคยเป็นอย่างนั้นเลย ท้องดี ถ่ายแข็ง เขาก็ให้สังเกตดูว่าการถ่ายถ้าโรคนี้นั้นเบาบางไป การถ่ายก็จะค่อยแข็งตัวขึ้น ๆ ขึ้นขึ้น เขาว่างั้น ปกติแล้วการถ่ายก็ธรรมดา มันก็ค่อยเป็นมา ๆ จนกระทั่งการถ่ายเป็นธรรมดามาได้ปีกว่าแล้วนะ นี่ละเรียกว่าปีกว่า หายขาดจริง ๆ จึงได้แน่ใจ ทุกวันนี้ไม่มีเลยนะโรคชนิดนั้นไม่ปรากฏเลย ตั้งแต่วันฉันยาแล้ว ยาถ่ายก็ถ่ายไปเรื่อย ๆ สุดท้ายแล้วมันก็ค่อยขึ้นเข้ามา การถ่ายก็ลดน้อยลง ๆ มันก็เลยกลายเป็นปกติขึ้นมา

นี่ละมันเป็นกรรมเป็นบุญอะไรก็ไม่ทราบนะ ที่ได้อุตสาหะพยายามช่วยโลกสงสารมานี้ ไม่ได้คิดได้ตั้งใจ มีแต่ตั้งหน้าจะตายทำเดี๋ยวมันก็ฟื้นขึ้นมาได้แบบนี้ ทุกสิ่งทุกอย่าง ยานี้ก็เหมือนยาเทวดา โรคนี้อีกเหมือนปาฏิหาริย์ฟื้นขึ้นมาอย่างง่ายตาย เอ้อ มันนำคิดอยู่นะนี่ที่สำคัญมาก จึงได้เล่าเรื่องให้หมู่เพื่อนฟังถึงเรื่องธาตุขันธ์ของเรา อายุ ๘๐ เราก็ดูเหมือนเริ่มหยุดการอบรมสั่งสอนหมู่เพื่อนหยุดไปแล้วนะ ที่นี้มันก็พลิกแพลงขึ้นมาใหม่ด้วยเหตุการณ์ดังที่กล่าวนี้ จึงได้เทศน์อย่างที่เราเห็นนี่เอง จึงไม่ค่อยได้สั่งสอนหมู่เพื่อนนะ ตั้งแต่ ๘๐ มาแล้วไม่ค่อยได้ประชุมสั่งสอนหมู่เพื่อนเลย นอกจากวันมีงาน เช่น วันเข้าพรรษา วันกฐินบ้าง ถึงจะได้เทศน์อบรมหมู่เพื่อน ตามธรรมดาไม่ได้อบรมแหละ แค่เทศน์สอนประชาชนก็หมดกำลังแล้วผม แล้วทำไมจะได้มีกำลังมาสอนพระสอนเณร นี่เรื่องราวมันเป็นอย่างงั้น จึงไม่ได้อบรมหมู่เพื่อน ดูกำลังเจ้าของอยู่

วันนี้เป็นวันเข้าพรรษาของพระทั่ว ๆ ไปทั่วพระราชอาณาจักร และที่อื่น ๆ ก็เข้าวันนี้เช่นเดียวกัน วันนี้เป็นฤดูฝน แรมค่ำหนึ่งเดือนแปด เข้าฤดูฝนวันนี้ ที่ผ่านมาเป็นฤดูร้อน นี่เป็นกาลเวลาที่พระทั้งหลายเราจะได้ตั้งหน้าตั้งตาปฏิบัติศีลธรรม อบรมจิตใจของตนให้เต็มเม็ดเต็มหน่วย ไม่ได้มีธุระไปทางนู่นทางนี่ค้ำวันค้ำคืนที่อื่นใด อยู่สถานที่ที่เดียว มีแต่การบำเพ็ญสมณธรรม ตั้งหน้าตั้งตาปฏิบัติตนเอง หลีกใหญ่ที่ได้แนะนำอยู่เสมอ ย้ำเสมอสำหรับในวัดนี้ความเพียรเป็นหลัก หนักแน่นยิ่งกว่ากิจการงานอื่นใด เราไม่เคยส่งเสริมงานใดให้ยิ่งไปกว่างานจิตตภาวนา เพราะเราเคยได้เห็นผลอย่างนั้นในตัวของเราเอง ที่ได้มาแนะนำสั่งสอนเพื่อนฝูงอยู่เวลานี้ ได้ดำเนินมาอย่างนั้น เห็นผลมาอย่างนั้นประจักษ์ใจ

เรื่องการยุ่งนั้นยุ่งนี้ การก่อการสร้าง การติดต่อผู้คนญาติโยมนั้นสำหรับผมเองไม่มีพูดได้เด็ดขาดเลย เวลาก้าวเข้าสู่ทางด้านภาวนาเรียกว่าขึ้นเวทีแล้ว ตั้งแต่บัดนั้นเหมือนหนึ่งว่าเปลี่ยนความรู้สึกใหม่หมด ให้เหลือแต่ความตั้งหน้าตั้งตาชำระกิเลส ภายในจิตใจตลอดไปจนกว่าจะสิ้นซากจากหัวใจ กลายเป็นผู้บริสุทธิ์ขึ้นมาล้วน ๆ นี่เท่านั้น อย่างอื่นไม่มีข้อปลีกแะอะไรเลย เพราะได้ฟังอรรถฟังธรรมจากพ่อแม่ครูอาจารย์มันอย่างถึงใจแล้ว เกี่ยวกับเรื่องมรรค ผล นิพพาน

แต่ก่อนเรียนไปเท่าไรความสงสัยก็คลานไปตาม บาป บุญ นรก สวรรค์ สงสัยไป
 ทั้งนั้น ทั้ง ๆ ที่พระพุทธเจ้าสอนไว้เต็มบทเต็มบาท เหมือนธรรมทั้งหลายไม่ยิ่งหย่อนกว่า
 กันเลย เรื่องบาปมี บุญมี นรกมี สวรรค์มี พรหมโลกมี นิพพานมี เปเรตตีประเภทต่าง ๆ
 นับจำนวนไม่ถ้วนในไตรโลกธาตุนี้มี อย่างนี้ก็ตาม ความจำนั้นก็จำของมันไปได้อย่างที่
 เรียนมานั้นแหละ แต่ความสงสัยมันก็คลานไปตามทุกแง่มุม ที่พระพุทธเจ้าทรงสอน
 ไว้แล้วด้วยความถูกต้อง เช่น บาป บุญ นรก สวรรค์ เป็นต้น ว่ามี

มันก็ทำให้เกิดความสงสัยอยู่นั้นจนได้ ไม่มีใครมาบอก มันหากเป็นในนิสัยสันดาน
 ของเราเอง จึงได้แบกความสงสัยนี้เข้าไปหาหลวงปู่มันเรา ได้รับคำชี้แจงอย่างจะแจ้งหาย
 สงสัยตั้งแต่วันแรกนั้นเลยทีเดียว ถึงที่เลยหมดแล้วเรื่องความสงสัยในมรรค ผล นิพพาน
 แม้กิเลสจะมีอยู่ก็ตาม ความหายสงสัยนี้หายโดยสิ้นเชิง ว่างั้นเถอะ เรื่องความเชื่อในมรรค
 ผล นิพพาน ก็เชื่ออย่างเต็มหัวใจ นี่ละที่เป็นกำลังใจให้เกิดความมุ่งมั่นต่อมรรค ผล
 นิพพาน ตลอดไปเลย กำลังใจจึงไม่มีคำว่าอ่อนแอต่อแท้เพราะความมุ่งมั่นต่อแดนพ้น
 ทุกข์ มีมรรค ผล นิพพานเป็นที่รับรองเอาไว้จากการปฏิบัติของเรา

ความมุ่งมั่นจึงมีกำลังกล้า จะทุกข์ยากลำบากขนาดไหนมันก็ไม่เคยถอยไ้อ้เรื่อง
 ความมุ่งมั่นต่อแดนมรรค ผล นิพพาน จึงได้เร่งความพากเพียรตลอดมา ผลก็
 ปรากฏเป็นที่พอใจเป็นลำดับลำดับ ส่วนไหนที่มันผิดพลาดไป เพราะทางไม่เคยเดิน มันก็
 ผิดพลาดไปก็ได้มาแล้วให้หมู่เพื่อนฟัง เช่นจิตเสื่อมนี้เสื่อมเอามาก ถึงขนาดที่ว่าเข็ดหลาบ
 เลยทีเดียว เสื่อมขนาดนั้นนะ ทุกข์มากขนาดนั้น คนเราธรรมดาจิตไม่มีความเจริญขึ้นให้
 เป็นที่ปิติยินดีเฝ้าอิมภายในใจ อยู่ธรรมดาเรา ๆ ท่าน ๆ นี้ความทุกข์ก็มีธรรมดา ๆ
 ไม่ได้รุนแรงเหมือนผู้มีจิตกลมกลืนกับธรรมเป็นขั้นเป็นตอน จนถึงเป็นที่อบอุ่นภายใน
 ตัวเอง มีความเป็นสุขสงบร่มเย็นนี้เลย

ผู้นี้เวลาจิตเสื่อมแล้วจึงมีทุกข์มากที่สุด แต่ก่อนเราก็ไม่มี พอจิตเสื่อมนี้ แหม ความ
 ทุกข์โหมตัวมาสูมอยู่ภายในหัวอกตลอดเวลา พลิกแปลงเปลี่ยนแปลงทำไหน ๆ จะให้จิต
 พ้นขึ้นมามันก็ไม่พ้น ๆ อยู่ที่ไหนเป็นตกนรกทั้งเป็น ๆ ตลอดเวลาเพราะจิตเสื่อม เป็น
 ทุกข์มากกว่าจิตที่ไม่เคยอบรมธรรมะได้ผลเป็นที่พอใจในขั้นเช่นนั้นมาเลย นี่ผมเป็น
 แล้วจึงได้สอนหมู่เพื่อนให้เข็ดให้หลาบ ให้ระมัดระวัง เมื่อจิตมีความสงบร่มเย็นให้รักษา
 ระดับแห่งความสงบร่มเย็นไว้ด้วยความมีสติ ความพากเพียร อย่าห่างไกลกัน

จิตจะได้รับการประคับประคองจากสติ ปัญญา ศรัทธา ความเพียรของเราตลอดไป
 แล้วจิตก็จะค่อยก้าวหน้าขึ้นไปโดยลำดับลำดับ ถ้าไม่มีหลักเลยนั้นพระเราอย่าเข้าใจว่ามี
 คุณค่าอะไร ไม่ได้มีคุณค่าอะไร ยิ่งจิตเสื่อมอย่างผมที่ว่าเสื่อมมานี้แล้ว แหม ไม่มีอะไร
 เทียบเท่าได้เลย ความหมดค่าหมดราคา เหลือแต่ลมหายใจ มองดูหัวใจเมื่อไรเป็นไฟ

ตลอดเวลาเพราะความเสียหาย สมาธิที่เคยเจริญแล้ว ถึงขนาดที่ว่าแน่นเป็นหินไปเลยนะ จิตเรา นั่นแหละที่ทำให้เราตายใจนะ จิตสงบเข้าไป สงบเข้าไป ถึงขนาดแน่นเป็นเหมือนหินเลย อยู่ที่ไหนสบายหมดเลย รื่นเริงบันเทิงอยู่กับความสงบที่แน่นหนามั่นคงนั้น

แล้วเราก็ไม่เคยรู้ ไม่เคยเห็น ไม่เคยเป็น ถ้าว่าทางก็ไม่เคยเดิน จึงไม่รู้จักวิธีการรักษา เข้มงวดกวัดขั้น แล้วงานที่จะทำให้จิตเสื่อมก็คือมาทำกลดหลังหนึ่งเท่านั้นเอง การภาวนาไม่ค่อยติดค่อยต่อ ทีแรกมันก็แน่นปึ๊ง ๆ ของมัน ครั้นนานไปหลายวันไปรู้สึกมีลักษณะเปลี่ยนแปลง เข้าได้บ้างไม่ได้บ้าง อ้าวแปลกแล้ว นี่ละจิตเราจะเสื่อมนะนี่นะ แล้วขยับเข้าไปใหญ่ ปรบร้อยกลดให้เสร็จเรียบร้อย ดีไม่ดีช่างหัวมัน ออกปฏิบัติเลย ตั้งแต่นั้นเสื่อมลงไปเรื่อย ๆ จนหมดเนื้อหมดตัวเลยนะ ไม่มีอะไรเหลือติดตัว นั่นแหละที่มีแต่ไฟลว้น ๆ สุม หัวใจ เสียตายก็เสียตาย ทำความพากเพียรเต็มเม็ดเต็มหน่วย บางคืนไม่นอนตลอดรุ่ง

พอจิตค่อยก้าวขึ้น ๆ ก็พยายามใหญ่เลย พอไปถึงขั้นที่มันเคยเสื่อม ไปอยู่นั้นได้เพียงสามวัน สามวันเท่านั้นแล้วก็เสื่อมมาต่อหน้าต่อตาอย่างรุนแรง หักห้ามต้านทานไม่ได้ ลงถึงขีดแห่งความหมดราคาค่าราคา เหลือแต่ตัวเปล่า ๆ เอ้า ขยับขึ้นอีก ๑๔-๑๕ วัน ได้ถึงที่นั่นแล้วลงอีก อยู่ได้เพียงสามวัน เป็นอย่างนี้มาเป็นเวลาปีกว่า มันเริ่มเสื่อมตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ส่วนพ.ศ.เท่าไรผมก็จำไม่ได้ จำได้แต่ว่าเดือนพฤศจิกายนจิตเริ่มเสื่อม แล้วไปฟื้นขึ้นได้เดือนเมษายนหน้านั้น พฤศจิกายนแล้วก็ธันวาคม กราบ กุมภาพันธ์ มีนาคม เมษา เสื่อมถึงปีหนึ่งกับห้าเดือน

นี่ละได้รับความทุกข์ความทรมานเอาอย่างมาก จึงได้ตั้งวิธีใหม่ นี่ก็ได้นำมาสอนหมู่เพื่อน วิธีใหม่นี้คือยังไง แต่ก่อนเราไม่ได้กำหนดเป็นคำบริกรรม กำหนดความรู้เฉย ๆ พยายามไม่ให้เปลวให้อยู่กับความรู้ ความรู้อยู่กับตัว มันเสื่อมไปได้ จิตเถลไถลไปคิดอย่างอื่นอย่างใดได้ เราก็ไม่รู้ จนกระทั่งมันหมดทางไปจริง ๆ แล้วจึงได้ย้อนมาคิดคำนึงคำนวณว่า หรือจะเป็นเพราะเราไม่นำคำบริกรรมเข้ามากำกับใจให้มีที่ยึดที่เกาะด้วยสติ มันถึงได้เสื่อมไปอย่างนั้น คราวนี้เราจะตั้งใหม่ คราวนี้เอาคำบริกรรมเป็นหลัก ไม่ได้กำหนดเอาเฉพาะความรู้เหมือนแต่ก่อน ซึ่งเจริญขึ้นแล้วเสื่อมลง ๆ

เหมือนว่าตั้งต้นใหม่ ตั้งแต่บัดนี้ต่อไปเราจะภาวนาด้วยบทคำบริกรรมคือพุทโธ ผมชอบพุทโธ นิสัยผมกลมกลืนกับพุทโธมาตั้งเดิม ก็ตั้งกำหนดกฎเกณฑ์ให้ใหม่ ที่นี้จะบริกรรมด้วยพุทโธ แต่สำหรับนิสัยผมนี้รู้สึกว่าเป็นคนจริงจังมากตลอดมา พอว่าตั้งกับคำว่าพุทโธก็เหมือนทำสัตยาบันสัญญากันเลย จะเคลื่อนเป็นอื่นไปไม่ได้ กับคำว่าพุทโธจะต้องตั้งกันตลอดเวลา ไม่ว่าอิริยาบถใดจะไม่ยอมให้เปลวจากคำว่าพุทโธนี้เลย ตั้งตลอดตั้งแต่ตื่นนอนตั้งไม่ให้เปลว ควบคุมกันตลอดเวลา ทุกข์ก็ให้อยู่กับพุทโธ สุขก็ให้อยู่กับพุทโธ

โธ เอ้า มันจะเสื่อมไปถึงไหนก็ให้มันเสื่อม มันจะเจริญก็ตาม เพราะความเสื่อมความเจริญนี้เรามันเคยมาพอแล้ว จนอดทนาระอาใจต่อความเสื่อมความเจริญ

คราวนี้มันจะเสื่อมให้เสื่อมไป เจริญก็เจริญไป จะไม่ถือมาเป็นอารมณ์ยิ่งไปกว่าการบริการด้วยความมีสติ ไม่ปล่อยวางนี้เท่านั้น จึงได้ปักลงตรงนั้น แล้วปักจริง ๆ นะ เอาอยู่กับนั้นเลย จะเจริญก็ตามเสื่อมก็ตามไม่เอามาเป็นอารมณ์ เพราะเราเคยเป็นอารมณ์แล้วก็สร้างความทุกข์ร้อนให้เรามามากขนาดไหน ปล่อยเลย เมื่อภาวนาเข้าไป ๆ พุทโธเข้าไป พุทโธเข้าไป บังคับจิตตลอดเวลา สุดท้ายจิตที่เคยเสื่อมเคยเจริญ มันก็ไม่เสื่อม ค่อยเจริญขึ้น ๆ ค่อยสงบเย็นใจเข้าไป ๆ ปักเข้าไปเรื่อย ๆ ไม่ถอย จนกระทั่งจิตสงบ

ถึงบางครั้งนี้บริการไม่ได้นะ คือจิตมันละเอียด สงบเข้าไปจนถึงขั้นละเอียด นึกคำบริการไม่ออกเลย คือหมดจริง ๆ ประจักษ์ขึ้นมาไม่มีเลย ไม่มีเลย เหลือตั้งแต่ความรู้ที่ละเอียดสุดอยู่ในนั้นในจิตขั้นนี้ จนเกิดความงง เอ้ นี่จิตของเราบริการมาตลอด คราวนี้คำบริการก็ไม่มี บริการยังไงก็ไม่ปรากฏ ทำยังไงก็ไม่ปรากฏ เหลือแต่ความรู้ที่ละเอียดแล้วจะทำยังไง งง กลัวมันจะเสื่อมอีกจึงได้งง ก็เลยได้สติ เอ้าถ้าหากว่าคำบริการมันหายไปเอ้าให้หายไป แต่กับความรู้อันนี้จะไม่หาย สติจะจับเข้าอยู่กับความรู้อันนี้ จนกว่าบริการได้เมื่อไรจะบริการทันที จิตก็ปักอยู่กับความรู้

พอได้จึงหะความรู้ที่ปรุงไม่ได้นี้ มีแต่ความละเอียด รู้อย่างละเอียด ๆ มันก็ค่อยคลี่คลายตัวออกมา เรียกว่ามันถอยออกมา คำบริการบริการได้ เอาคำบริการติดเข้าไปอีกเลยตลอด อย่างนี้เป็นพัก ๆ ๆ พอถึงขั้นมันละเอียดจริง ๆ หมดคำบริการหายเลย จับอันนั้นไว้ตามเดิม ๆ ต่อไปมันก็ค่อยละเอียดขึ้น ๆ จนถึงขั้นที่มันเคยเจริญแล้วเสื่อม ๆ ไปถึงนั้นแล้ว เอ้า เสื่อมไป อยากรู้เสื่อมก็เสื่อมไป เราไม่เป็นกังวลกับความเสื่อมความเจริญ เพราะเคยเป็นมาแล้วไม่ได้ผลอะไรเลย แต่เราจะปล่อยคำบริการนี้ตลอดไป เอากันตลอด มันก็ขึ้นไปเรื่อย ๆ ๆ พอถึงขั้นมันจะเสื่อม มันก็ไม่เสื่อม

ที่นี้ก็ก้าวขึ้นเรื่อย ๆ อ้อที่นี้ถูกแล้ว จับได้แล้วนะ จากนั้นก็ยึดคำบริการเข้าไป จนกระทั่งจิตมีความแน่นหนามั่นคงปឹង ๆ เอาละที่นี้ เราจะจับเอาจุดแห่งความแน่นหนามั่นคงซึ่งเป็นจุดผู้รู้อย่างเด่นชัดนี้ด้วยสติอีก เอาสติจับตรงนั้นไม่ปล่อยอีก เช่นเดียวกับคำบริการพุทโธไม่ปล่อยวางเช่นเดียวกัน จิตก็ละเอียดเข้าไป ละเอียดเข้าไป จนกระทั่งปล่อยเองนะคำบริการ เมื่อถึงขั้นที่จะปล่อยแล้วมันปล่อยเอง มีแต่ความรู้เด่น อยู่กับความรู้แน่นด้วยสติ ๆ ตลอดไปเลย นี่วิธีตั้งความพากเพียรขอให้ท่านทั้งหลายตั้งไว้แบบนี้

ผมเคยตั้งมาแล้วได้ผลเป็นที่พอใจ แต่ต้องทำจริงจังนะ นี่ทำจริงจังไม่ได้ทำเล่น ไม่ว่าจะไรก็ตาม ฝึกทบาทในหมู่บ้านไม่ยอมให้ผลเลย เดินจงกรมไปตลอด เขาใส่บาตรไม่ทราบเขาใส่อะไรไม่ได้สนใจ มีตั้งแต่คำบริการพุทโธ ๆ ตลอด ทั้งไปทั้งกลับ ทั้งขบทั้งฉัน

กระดิกพลิกแพลงไปไหนคำบริกรรมจะไม่ปล่อยเลย นี่เรียกว่าบริกรรมโดยแท้ จนกระทั่งจิตมันตั้งได้แล้วก็เข้าอยู่ในสมาธิ มันถึงแน่นหนามั่นคง พอถึงขั้นแน่นหนามั่นคงจริง ๆ แล้ว แน่ใจเจ้าของว่าไม่เสื่อมนี้ก็คือเวลานั่งตลอดรุ่ง

จิตหัดใหม่กันเต็มเหนี่ยว จนได้ความอัศจรรย์ขึ้นมาทุกคืนที่นั่งตลอดรุ่ง ๆ เป็นเวลา ๙ คืน ๑๐ คืน นานไหมล่ะ แต่ไม่ได้ติดต่อกันนะ เว้นสองคืนบ้างสามคืนบ้าง นั่งตลอดรุ่งทีหนึ่ง ๆ นับแล้วไม่ต่ำกว่า ๙ คืน ๑๐ คืน ในคืนที่นั่งภาวนาตลอดรุ่ง ๆ นั้นจิตได้ความอัศจรรย์ทุกคืน ไม่มีพลาด ลงแบบอัศจรรย์เลย เพราะมันทุกข์มากทีเดียว ความทุกข์ในร่างกายของเราจากการนั่งมากนี้ ร่างกายนี้เหมือนกับท่อนซุง ทุกขเวทนาเหมือนกับไฟเผาท่อนซุงคือร่างกายเราทั้งท่อนนั้นแหละ นี่แหละสติปัญญามั่นก้าวออกตอนนี้แหละ หมุนกันไปหมุนกันมา ทุกข์มากเท่าไรสติปัญญายิ่งหมุนตัว ๆ

เราจะไปทนเฉย ๆ ไม่ใช่ธรรม เราต้องทนด้วยสติปัญญาพึดกัน ๆ พอมันรอบกันแล้วจิตมันก็ลงฝั่งเลย นั่น จิตเราไม่เคยลงอย่างนี้ ลงแบบอัศจรรย์ พอถอนขึ้นมาก็พิจารณาอีกลงอีก ได้ที่แล้ว ได้หลักได้เกณฑ์แล้ว ตั้งแต่นั้นมาลงได้นั่งตลอดรุ่งแล้วไม่มีคืนใดพลาดไปได้เลย ต้องได้ทุกคืน เป็นแต่เพียงว่าช้ากับเร็ว จากการพิจารณายากบ้างง่ายบ้างเป็นคืน ๆ ไป ถ้าคืนไหนพิจารณาจับติด ๆ คืนนั้นจะไม่นานจิตจะลงถึงที่เลย ถ้าวันไหนจับติดจับพลาดเป็นเวลานาน แต่ก็ต้องลงเหมือนกัน หากช้าต่างกันเท่านั้น นี่ทุกคืน

ตั้งแต่นั้นมาแน่ใจเลยว่า เอ้อ อย่างนี้ไม่เสื่อม นี่ชัดเจนเลย จิตนี้จะไม่เสื่อมอีกแล้ว คราวนี้ มันก็ไม่เสื่อมจริง ๆ ถึงไม่เสื่อมก็ตามความพอใจไม่มี ชัดกันตลอดเวลา จนกระทั่งจิตเป็นสมาธิ โอ้ย เหมือนภูเขาทั้งลูกนะ จิตเป็นสมาธิเต็มภูมินี้เหมือนภูเขานะ แน่นปឹងตลอดเวลาเลย แล้วก็มาติดอยู่ในสมาธินั้นเสียด้วยความรื่นเริงบันเทิง เพราะจิตอิมอารมณ์ เรื่องคิดเรื่องปรุงแต่ก่อนที่กิเลสลาภถูไปนี้ อยากคิดนั้นคิดนี้ ๆ หมด มีแต่ความสงบแนว อารมณ์อันเดียวของจิตที่เป็นสมาธิ เรียกว่าเอกัคคตารมณ์ อยู่เท่านั้น อยู่เท่าไรอยู่ได้ตลอด ๆ เลย จิตเลยติดอยู่กับนั้นเสีย ไม่อยากคิดอยากปรุงอะไร

ความคิดปรุงถือเป็นการรำคาญ มายุงไม่ได้ ความสงบแนวแน่นนั้นเป็นของที่มีคุณค่ามากกว่า มันก็อยู่ในจุดนั้นเสีย มันถึงติดสมาธิอยู่เป็นเวลาห้าปีสำหรับผมเอง นอนใจจนพ่อแม่ครูอาจารย์มาขนาบไล่ออกจากสมาธิ มันถึงได้ออกก้าวทางด้านปัญญา พอมันออกมันก็ออกอย่างรุนแรง อย่างรวดเร็ว เพราะสมาธิพร้อมแล้ว สมาธิอิมตัว หายเรื่องความหิวโหยกับอารมณ์ต่าง ๆ ไม่อยากคิดอยากปรุง ถือเป็นการรำคาญ มีแต่ความสงบแนว ๆ ๆ มันติดนั้นเสีย

ที่นี้พอก้าวออกจากสมาธิ ซึ่งพอตัวแล้วนั้นมันก็รวดเร็วในทางปัญญา ปัญญาก้าวออกพิจารณาอะไร ๆ นี้ มันรู้อย่างรวดเร็วนี้แหละ พอลอกทางด้านปัญญามันตื่นตื่นนะ

ที่นี้ ความรู้ทางด้านปัญญาไม่เหมือนสมาธิ สมาธิรู้อันเดียวแน่วอยู่อย่างนั้น แต่ความรู้ทางด้านปัญญามันมีความเฉลียวฉลาดแยบคาย สอดส่อง มองทะลุนั้นมองทะลุนี้ พุดถึง เรื่องธาตุเรื่องชั้นธัสสกาย พิจารณาอสุภะอสุภัง ทุกข์ อนิจจัง อนัตตา มันก็ชัดเจน ๆ เฉพาะอย่างยิ่งอสุภะอสุภังนี้เอาจนกระทั่งถึงชำนาญเต็มเหนี่ยวเลย

การพิจารณาอสุภะอสุภังพิจารณาได้ทั้งภายในภายนอกใน ภายนอกเช่น สัตว์ บุคคล ใด หลิงชายใดก็ตามมาพิจารณาเป็นอสุภะอสุภังได้ ภายในก็หมายถึงตัวของเราพิจารณา ให้เป็นอสุภะอสุภังแตกกระจกระจายลงไปได้ เช่นเดียวกันกับภายนอก เมื่อมันชำนาญ เข้าเต็มที่ ๆ แล้วสติปัญญามันรวดเร็ว มองดูคนนี่มันจะเห็นเป็นซากอสุภะไปเลย ปรินิพพานเท่านั้นถึงแล้ว ๆ เวลามันชำนาญพอ ในเรื่องอสุภะอสุภัง จนถึงขนาดเกิดความกล้าหาญชาญชัยต่อราคะตัณหา ไม่มีราคะตัณหาตัวใดจะมาแสดงยับ ๆ แหยบ ๆ ให้เห็นเลย บางครั้งถึงขนาดที่ว่าหมดไปเลย แต่มันสำคัญที่เราไม่ไวใจ ไม่เชื่อ หายเจียบไปเลย ก็เพราะอสุภะเข้าไปเป็นหินทับหญ้าทับมันไว้ ความสวยงามจึงไม่มี

ที่นี้เร่งเข้าไปมากเท่าไรมันก็ยังคล่องตัว ๆ มองเห็นหญิงเห็นชายนี้ขาดสะบั้นไปเลย ๆ นี้เรื่องปัญญาที่พิจารณาด้วยความคล่องแคล่วว่องไวเป็นอย่างนั้น จากนั้นมามันก็ยังเร่งของมัน ที่นี้พิจารณาตุราคะตัณหาอะไรมันก็หมด ไม่มีอะไรเหลือเลย กำหนดอะไรมันก็ไม่มีความกำหนด มองเห็นหญิงเห็นชายนี้มันเป็น หนึ่ง ให้เป็นโครงกระดูกเป็นทันทีแพลิดเดียวเป็นแล้ว มองดูเห็นเป็นเนื้อเต็มตัวแดงโรมันก็เป็นให้เห็นชัดเจน พลิกทางไหนเป็นทั้งนั้น เพราะความเชี่ยวชาญของปัญญา หมุนไปทางไหนได้หมด ๆ จนกระทั่งราคะไม่ปรากฏ ประหนึ่งว่าหมดไป หือ ไปยังไหนหมดที่นี้ราคะ กำหนดยังไงมันก็ไม่มีราคะตัณหา ก็เพราะอสุภะอสุภังทับหัวมันไว้ล่ะซิ

จึงต้องได้ทดลอง สำหรับเราเองเป็นอย่างนั้น ต้องได้ทดลอง เพราะจิตมันสิ้นเอาเลย ๆ ไม่บอกขณะ ไม่บอกเวลาว่าราคะมีหรือไม่มี มันไม่มีเอาเลยปรากฏว่านะ ทำยังไงมันก็ไม่มีความกำหนดยินดีในหญิงใด จะเป็นเทวดามามันก็ไม่มีความกำหนดยินดี หัวใจอยู่แล้ว มันเอาอสุภะอสุภังออกเป็นโล่บังหน้า เบิกทางไปอย่างสบาย ๆ แล้วจะมีหญิงชายใดที่สวยงามพอให้เกิดความกำหนดยินดี

นี่ละมันถึงได้หมด ไม่แสดง แต่มันไม่หมดจริง ๆ นะ คือมันหมดการแสดงออกเท่านั้นเอง มันสงบตัวของมัน นี่ละการทดสอบเจ้าของได้ทดสอบ เพราะเรานี้ทำยังไงก็ไม่มี ยังไงก็ไม่มี จึงได้ทดสอบ นี่ผมก็เคยเล่าให้หมู่เพื่อน สอนหมู่เพื่อนฟังวิธีการทดสอบตัวเอง เอาจนกระทั่งเมื่อมันเป็นอย่างนั้นแล้ว มองดูอะไรมันเป็นอสุภะทั้งนั้น ไม่ว่าจะหญิงชาย

แพล็บเดียวนี้ขาดสะบั้นไปเลย ถ้ากำหนดให้พัง พังทันที กำหนดให้เป็นกระดูกก็เป็นกระดูก โครงกระดูกอยู่กัน กำหนดเป็นยังไงเป็นอย่างนั้น ๆ เพราะความชำนาญของจิต

จากนั้นมามันก็ลื่น ลื่นจริงๆ เหนอ มันไม่มีอะไรเหลือ เราก็ไม่ไวใจ ไม่เชื่อ ไม่เอา จึงได้ทดสอบทบทวนใหม่ คราวนี้พลิกแพลงเปลี่ยนแปลงเรื่องอสุภะอสุภังทั้งหลายที่ว่าไม่สวยไม่งาม ความกำหนดจึงระงับลงไปในขณะนั้น ที่นี้พลิกใหม่ขึ้นมา พลิกให้มันสวยงาม เพื่อจะทดสอบดูราคะตัณหาตัวนี้มันจะแสดงขึ้นในขณะใด อยากจะรู้ตัวของมัน กำหนด เอาทดสอบเอาใหม่ที่นี่ ใจที่ว่าอสุภะอสุภังพลิกหมด เปลี่ยนรูปร่างใหม่ เอาหนึ่ง หุ้มห่อเข้าให้เป็นหญิงสวยหญิงงามประหนึ่งว่าเทวดา ที่นี้เอาอันนี้ แต่พอหมุนไปทางอสุภะ ไม่ได้ขาดสะบั้นทันที รั้งเอาไว้จะอสุภะไม่ให้ออกมาทำงานเวลานั้น จะให้ตั้งแต่สุภะคือ ความสวยความงามออกมาทำงานอย่างเดียว

เอาเอาให้มันเต็มยศเลยนะ นี่เราสอนนักปฏิบัติเราก็ปฏิบัติมาอย่างนี้ เอาผู้หญิงสวย ๆ นั้นนะมากอดไว้ตลอดเลย ทำยังไงมันจะกำหนด หาอุบายวิธีให้มันแสดงให้เห็น เมื่อมันมีแล้วมันจะแสดงออกมา เพราะฉะนั้นจึงทดสอบทุกอย่าง เอาทุกแง่ทุกมุม หาเหตุหาผล พุดจริง ๆ ดูเหมือนได้สามหรือสี่วันนี้ผมก็ลืมนแล้ว ในตอนนี้แหละ ทดสอบกันไม่ให้พรากจากกายตัวเองเลยนะ ไปไหนกอดผู้หญิงสวย ๆ ไปด้วยทุกแห่งทุกหน ทำทุกอย่างที่มันจะเกิดความกำหนัดยินดี สมมุติทุกอย่าง แง่ใดที่มันจะเกิดราคะตัณหาเอามาทุกแง่ทุกมุม อยู่จนถึงสามวันมันไม่แสดงเลย ๆ จนกระทั่งดูเหมือนจะเป็นวันที่สี่ ที่ผมเทศน์แล้วนั้น นั้นแหละเป็นความแน่นอน

คราวนี้กลายเป็นความจำเสื่อมแล้วแหละที่นี้ แล้วพลิกไป ดูเหมือนเป็นวันที่สี่นั้นแหละ พอถึงวันที่สี่กลางคืนประมาณ ๓ ทุ่มนี้ คือให้กอดรัดกันอยู่อย่างนั้น เอาตั้งแต่เรื่องสวย ๆ มาหลอกมันอยู่กัน เรื่องอสุภะไม่ให้เอาเข้ามา ถ้าเอาเข้ามาไม่ได้มันขาดสะบั้นไปเลยเพราะมันรุนแรง เอาแต่อย่างเดียว พอถึงประมาณสัก ๓ ทุ่มกว่า ๆ หรือไง มันมีลักษณะยิบเย็บ ๆ นี่จะจับได้แล้วนะ นี่มันหมดยังไง คือมันมีอยู่ในความเคลื่อนไหวของจิตนิด ๆ เท่านั้นนะ ไม่ได้แสดงออกมาทางอวัยวะ พอให้เราจับได้ ยิบ ๆ เอ๊ นี่ชอบกล

เรายังทำหน้าที่เข้าหลอกเข้าไปเรื่อย ๆ เพื่อจะทดสอบหาตัวโจรผู้ร้ายที่มันซ่อนอยู่ในความสวยงามนั้นนะ มันซ่อนอยู่อย่างลึกลับ ที่นี้มันแสดงออกมายิบเย็บ ๆ เอากำหนดเข้าอีกเสริมเข้าอีก มันก็แสดงออกมาให้เห็นชัดเจน เราจะเอาเพียงความชัดเจน เราไม่เอาให้มากกว่านั้น ให้เห็นชัดเจนว่าราคะนี้ยังไม่ลื่น เอาทดสอบ พอมันแสดงขึ้นมารู้ว่า อ้อ นี่มีจริง ๆ ยังมี ที่นี้เราจะปฏิบัติยังไง เพราะทางไม่เคยเดิน เรื่องอสุภะอสุภังเราก็ก้าวเดินมาแล้วมันก็สงบลงไปถึงขนาดนี้ จนประหนึ่งว่าเจ้าของนี่ลื่นราคะตัณหา แต่มันก็ไม่ลื่น

อย่างนี้จะว่าไง แล้วนี้จะปฏิบัติยังไง สุดท้ายก็เลยเอาสับปนกันนะ พริกแพลงเปลี่ยนวาระกัน

เมื่อกำหนดสุภะคือความสวยงามขึ้นมาหลอกจิต ให้มันแสดงตัวราคาจะค้นหาขึ้นมาเสร็จแล้วก็เอาสุภะพัดลงไปขาดสะบั้นไปทันที มันเร็วขนาดนั้นนะ พอจับได้ว่ามันมีเท่านั้น อสุภะพัดลงไปที่ทับกันนี้ขาดสะบั้นไปเลย เปลี่ยนกันอยู่อย่างงั้น เปลี่ยนกันอยู่อย่างงั้น เวลามันจะได้หลักได้เกณฑ์ก็สองอย่างนี้จะทำอยู่อย่างนี้ เปลี่ยนแปลงกันไป พริกไปทางสุภะบ้าง พริกไปทางอสุภะบ้าง กำหนดดูมัน เรื่องทำลายนี้มันรวดเร็วที่สุดแหละ รังเอาไว้อย่างไม่ให้ทำลาย เอา ดูกองซากอสุภะ เอา ดูมันเป็นยังงี้ดูไปดูมา ที่นี้กำหนดเพ่งดู ไม่ทำลาย นี่แหละตอนมันจะได้หลักได้เกณฑ์นะ ให้ฟังนะท่านทั้งหลายให้ฟังเอาไว้

พอถึงขั้นนี้แล้ว เอ้า กำหนดอสุภะตั้งไว้ตรงหน้านั้นเลยทีเดียว ไม่ยอมทำลาย มันจะไปยังง้อสุภะอันนี้ ทำไมมันถึงหลอกกูเอานักหนา ถ้าว่าสุภะมามันก็ไปอีกแบบหนึ่ง หลอกไปอีกแบบหนึ่ง อสุภะมาก็หลอกอีกแบบหนึ่ง คือรูปสวยงามมามันก็หลอกไปอีกแบบหนึ่ง รูปไม่สวยไม่งามมันก็หลอกไปอีกอย่างหนึ่ง ทั้งสองอย่างนี้มันหลอกเรา ต้นเหตุมันมายังงี้ นี่เหตุที่จะจับได้ เอ้า คราวนี้จะไม่ทำลายมัน แต่กำหนดอสุภะนั้นเอาไว้ ให้มันนั่งเป็นคนตาย พองตัวเนาให้เห็นอยู่ต่อหน้า เอากำหนดไว้ที่นี้ ไม่ให้มันทำลาย คือไม่ยอมทำลาย ถ้าเราทำลายมันรวดเร็วมากนะผางเดียวเสร็จเลย

นี่ไม่ทำลาย ไอ้ภาพอันนี้มันจะไปยังง้อมายังงี้เราจะดูมันที่นี้ ทุกอย่างเราก็ทำไปแล้ว มันก็เท่าที่เห็นเท่าที่เป็นมานั้นนะ ยังไม่เห็นความคืบหน้าประการใดเลย คราวนี้เราจะดูไอ้ภาพสุภะก็ดี อสุภะก็ดี ที่มันหลอกกันทั้งวันทั้งคืนมันต้นสายปลายเหตุมันมายังงี้ว่า งั้นนะ เลยตั้งอสุภะนี้ไว้ตรงหน้า เพ่งดู ไม่ทำลายเหมือนอย่างเพ่งกลืนนี้ เอาตั้งไว้มันจะไปไหน เราจะดูตัวนี้มันมายังง้อไปยังง้อมันถึงได้หลอกเรานักหนา ก็ตั้งไว้กำหนดเพ่ง ไม่ทำลายมันก็ไม่ทำลาย แต่เพ่งดูจ่อต่อเนื่องด้วยสติ ดู ๆ แล้วอสุภะนั้นนะค่อยหดตัวเข้ามา หดตัวเข้ามาภายในใจ แล้วค่อยหดเข้ามา ๆ ตามดูตลอด มันจะไปยังง้อ ดู

แล้วสุดท้ายจิตนี้มันกลืนเอาเสียเอง อสุภะนั้นนะจิตนี้กลืนเข้ามา ๆ กลืนเข้ามาจนกระทั่งถึงจิต พอเข้าถึงจิตปั๊บเต็มเหนียวแล้วที่นี้มันก็รู้ขึ้นในขณะนั้น อ้อ ตัวนี้เองตัวหลอกเรา คือจิตเท่านั้นไปเป็นสุภะก็ดี ไปเป็นอสุภะก็ดี เมื่อเวลามันรวมมันก็เข้ามาสู่จิต จิตเป็นตัวหลอกหลวง เหล่านั้นสุภะก็คือสุภะก็ดีไม่ใช่ราคา ไม่ใช่ค้นหา ตัวหลอกหลวงที่มันกลืนเข้ามานี่เองเป็นราคาเป็นค้นหา มันก็ปล่อยปิ้งเลยที่นี้ ปล่อยสุภะภายนอก สุภะภายนอกเป็นเครื่องหลอกไปจากจิตใจตัวนี้ พอตั้งเข้ามาแล้วก็ตัวนี้เป็นอสุภะ ไม่ใช่ตัวไหน ตัวจิตนี้เองเป็นอสุภะ ตัวจิตนี้เองเป็นตัวหลอก สุภะอสุภะข้างนอกไม่ใช่เครื่องหลอก ตัวนี้เป็นหลอกไปวาดภาพหลอกตัวเอง มันก็จับอันนี้ได้มันก็ปล่อยผิงเลย นั้น

ที่นี้ไม่ต้องบอก เอาละที่นี้เข้าใจ นี่สิ้นหรือไม่สิ้นมันก็รู้อย่างนี้ ไม่ต้องถามใครเลยนะ พอถึงขั้นจับตัวได้แล้วปล่อยทันที เรื่องเหล่านั้นเป็นเงา ตัวนี้เป็นตัวจริง ตัวนี้เป็นนักโทษ ตัวนี้เป็นราคาขึ้นทันที ๆ ที่นี้ก็กำหนดอีกอย่างนั้นแหละ พอมันได้หลักแล้ว มันขาดจากกันแล้วระหว่างอสุภะกับจิตนี้ จิตไปเป็นเสียเอง ที่นี้มันก็ฝึกซ้อม เอาอันอสุภะนั้น ละฝึกซ้อม ตั้งแล้วกำหนด ๆ แล้วกลืนเข้ามา ตั้งเข้าไปกำหนดกลืนเข้ามา กลืนเข้ามา เร็วเข้ามาเรื่อย เร็วเข้ามาเรื่อย กลืนเข้ามาเรื่อย เร็วเข้ามาเรื่อย ปรุจเท่าไรเป็นภาพเท่าไรแล้ว จิตนี้กลืนเข้ามา ๆ มาอยู่ในจิต ๆ นี้ นี่เรียกว่าฝึกซ้อมในขั้นนี้ ในขั้นเริ่มแรกเรียกว่าสอบได้ ๕๐% ถ้าไปถึงขั้นอนาคตก็เรียกว่าได้ ๕๐%

จากนั้นเราจะเพิ่มเปอร์เซ็นต์ให้มีความคล่องแคล่วแกว่งกล้าไปโดยลำดับ ด้วยการฝึกซ้อมโดยทางอสุภะอสุภังเพ่งอยู่ชั้น แล้วกลืนเข้ามา กลืนเข้ามา ต่อไปมันก็เร็วเข้ามา เร็วเข้ามา นี่เรียกว่าการฝึกซ้อมธรรมชั้นนี้ให้มีความคล่องแคล่วว่องไว ละเอียดลออ จนกระทั่งมันเร็วเข้าโดยลำดับ พอกำหนดบั้นนี้กลืนเข้ามาพบบายเจียบ ๆ จนกระทั่งไม่มี อสุภะไม่มีเลย ปรุจพับเป็นอสุภะดับลงที่หัวใจ ดับลงที่หัวใจ นี่คือการฝึกซ้อมธรรมชั้นนี้ให้มีเปอร์เซ็นต์หรือระดับสูงขึ้นไป ๆ เบื้องต้นชั้น ๕๐% ที่เราจับหลักได้นี้ก่อน จากนั้นก็ก้าวไป ๆ ละเอียดเข้าไป ๆ สุดท้ายมันก็ว่างหมดเลยจิต ปรุจพับดับพร้อม ๆ ว่างหมด ๆ เลย นี่ละชั้นอนาคตามีเต็มภูมิตอนนั้นแหละ ตอนว่างหมด ๆ ๆ

จากนั้นมันก็เข้าถึงอวิชา อวิชานี้เป็นขั้นสุดท้ายของอนาคตามีจะก้าวเข้าขั้นนั้น พอเข้าถึงอวิชานี้ก็ดับ พออวิชาดับพริบแล้วหมดปัญหาโดยประการทั้งปวง นี่ผมพูดอย่างย่อ ๆ ให้ผู้ปฏิบัติทั้งหลายพึงวิธีการปฏิบัติกรรมฐาน เรื่องราคาตัดทอนหายไปเชื่อมมันง่าย ๆ ให้จับจุดนี้ไว้ให้ดี แต่อย่าไปคาดไม่ได้นะ ให้มันเป็นเองในหัวใจ ด้วยเหตุนี้เองการสอนหมู่เพื่อนชั้นนี้สอนลำบากมากนะ สอนชั้นที่จะเอาจริงเอาจังเข้าด้ายเข้าเข็ม ก่อนหน้ามันที่จะกลืนเข้ามาเป็นอสุภะภายในใจเสียเองนี้ ต้องเป็นเรื่องของจิตเป็นเอง ถ้าสอนแล้วอย่างนี้ มันก็จะไปพินทุวักก่อนเสีย มันก็ไม่จริงอีกนะ ต้องให้เป็นในตัวเองมันถึงจริง

เพราะฉะนั้นเวลาสอนนี้เราจึงไม่บอกนะ บอกแบบนี้ไม่บอก บอกตั้งแต่ให้จับจุดนั้นไว้ มันจะเคลื่อนไหวไปมาที่ไหน ๆ เราไม่บอก เอ้า ให้จับจุดนี้ไว้ มันจะเคลื่อนไหวไปมาทางไหนก็ช่างหัวมัน ให้เราเห็นในขณะนั้นปัจจุบัน ๆ แล้วมันจะเข้าตัดสินใจของตัวเอง เราพูดได้เท่านั้น จะบอกแบบนี้บอกไม่ได้นะ แล้วผู้ปฏิบัติทั้งหลายจะมาสำคัญมั่นหมายอย่างละเอียดนะ สัญญาตัวสมุทัยอย่างละเอียดมาหลอกไปก่อนล่วงหน้าไปก่อน ทั้ง ๆ ที่มันไม่สิ้น ทั้ง ๆ ที่มันยังไม่กลืน มันก็มากลืนเอาด้วยความสำคัญมั่นหมายตัวเอง มันก็ไม่เกิดผล ต้องให้เป็นหลักปัจจุบันในปัจจุบัน ๆ เป็นเองในปัจจุบันนั้นเป็นที่แน่ใจตัวเอง การปฏิบัติธรรมต้องเป็นอย่างนั้น

ออกจากรูแล้วมันก็ฝึกซ้อมของมันไปเรื่อย ๆ สติปัญญาอัตโนมัติไปเรื่อย หมุนตัว ๆ จนกระทั่งถึงขั้นอวิชชา ขั้นอวิชชาเนี่ยบเวลามันจะเอาจริง ๆ แล้ว โอ้ย มันพูดกับใครไม่ได้ นะ ถ้าพูดไปผู้ฟังก็หมายอีกล่ะ มันลำบากนะ เพราะฉะนั้นพ่อแม่ครูอาจารย์ท่านเทศน์นี่พอ เข้าถึงนั้นท่านหยุดนะ ท่านไปพูดเอาข้างหน้า เวลามมาเป็นในเราแล้วถึงได้รู้ อ้อ ทำไมท่าน ถึงหยุด มันเป็นเพราะเหตุนี้เอง ผู้ปฏิบัติจะมีความสำคัญแล้วก็ไม่รู้ตัวเอง เป็นสมุทัยคาด ตัวเองไปโดยลำดับ แล้วก็ไม่ได้เกิดผลประโยชน์ มันเป็นความคาดลึกลับ ๆ ลับ ๆ ที่ได้ยินจาก ครูบาอาจารย์มาแล้วมาคาดอย่างไม่รู้ตัวนะ นี่สัญญาตัวนี้ละเอียดมากทีเดียวจึงไม่สอน เวลาสอนนี้ผมได้ระวัง

ถึงขั้นอวิชชาก็อีกเหมือนกันนั่นแหละ มันไม่ใช่เล่น ๆ นะ ให้มันเป็นขึ้นมาเอง ๆ นั้น มันประจักษ์ ๆ เรื่องอวิชชานี้ก็แบบเดียวกัน ถ้าลงไม่เห็นจิตใจนี้ว่าเป็นตัวโทษตัวกรรม เมื่อไรแล้วนั้นแลคืออวิชชา พูดได้เพียงเท่านั้น ที่แรกก็ไปบำรุงรักษาพยายามกันอยู่อย่าง นั้น ว่าเป็นของแปลกประหลาดอัศจรรย์อยู่ในนั้น ๆ มันก็ติดอยู่ในนั้น ตัวนั้นคืออวิชชา พอเวลาเอากันจริง ๆ แล้วมันเป็นไฟ มันต้องเป็นโทษขึ้นมาก่อน ไม่เป็นโทษขึ้นมา เสียก่อนไม่เห็นโทษของอวิชชา ละอวิชชาไม่ได้ อวิชชาขาดไปไม่ได้ อันนี้ก็ลำบาก เหมือนกัน

ให้ผู้ปฏิบัติทั้งหลายปฏิบัติเอง นี่มันเป็นประจักษ์ ๆ ๆ เป็น สนฺทิกฺกุสิโก ๆ ไม่ต้องมี ใครมาบอก มันเป็นขึ้นมาเอง ยอมรับ ๆ ทุกอย่าง ไม่สงสัย ๆ จึงเรียกว่า สนฺทิกฺกุสิโก ถึงขั้น อวิชชานี้แล้วเป็นเรื่องที่ โอ้ย อัศจรรย์มากสำหรับจิตใจผม ผมพูดจริง ๆ พูดอะไรก็ไม่ถูก พอ ถึงขั้นอวิชชาตอนนี้ประหนึ่งว่าฟ้าดินนี้ถล่มเลยเทียว สะเทือนสะท้านไปหมดเลย มันเป็นอยู่ใน จิตนี้แหละ ขณะที่อวิชชาขาดสะบั้นลงไปจากจิต จิตตวิมุตติติดฝังขึ้นมา โถ เหมือนฟ้าดิน ถล่มสะท้านหวั่นไหวไปหมด ปรากฏนะ

สิ่งทั้งหลายเขาก็มีอยู่นั่น แต่มันเป็นในหัวใจเองนะ ประหนึ่งว่าสิ่งทั้งหลายนั้นก็ไหว ไปตามหมด มันรุนแรง ถึงขนาดที่ว่าไอ้โห ๆ ขึ้นมาเลย ไอ้โหอย่างนี้เหอ มันออกอย่าง อูทานด้วย อย่างไม่สะทกสะท้าน อย่างไม่สงสัยด้วย เหอ อย่างนี้เหอ พระพุทธเจ้าตรัสรู้ อย่างนี้และเหอ อย่างนี้และเหอ นุ่นนะฟังซิ มันถึงใจว่างั้นเถอะ เกิดมาเราไม่เคยพบเคย เห็นธรรมชาติ เราไม่เคยคาดเคยหมายว่าจะรู้จะเห็นจะเป็นอย่างนี้ขึ้นมา พอฟ้าดินถล่มนั้น ละขณะที่อวิชชากับจิตกับวิมุตติมันขาดสะบั้นจากกัน จิตเป็นวิมุตติขึ้นมา

อวิชชาซึ่งเราเคยชมเชยสรรเสริญมันว่าสง่าผ่าเผยละเอียดลออ ความอัศจรรย์ล้น โลกมันกลายเป็นกองขี้ควายขึ้นมา ขณะที่มันขาดลงไปจิตตวิมุตติโผล่ขึ้นมาเท่านั้นแหละ จิตตวิมุตตินี้เป็นอะไรฟังซิ มันถึงได้ต้องไปตำหนิอวิชชาที่ว่าอัศจรรย์เกินคาดเกินหมาย กลายเป็นกองขี้ควายไปได้ มันไม่เห็นอีกขนาดนั้นจะมาตำหนิอวิชชาได้หรือ ทั้ง ๆ ที่

อวิชาแต่ก่อนเราก็ชมมัน แล้วก็เราเองเป็นผู้มาตำหนิมันว่าเท่ากับกองขี้ควาย ฟังซินะมันเท่ากับกองขี้ควาย มันเลขขนาดไหน เหลวไหลขนาดไหน หลอกเรามาได้ขนาดไหน พอถึงขั้นไม่หลอกแล้วมันก็สนุกดูกันละซิ นี่ละที่ว่าอัศจรรย์

เวลามันขึ้นมาจำไปหมดเลย โถ เป็นอย่างนี้ ๆ เหรอ พระพุทธเจ้าท่านตรัสรู้อย่างนี้ละเหรอ ๆ หนุนนะ แล้วพระธรรมแท้เป็นอย่างนี้ละเหรอ พระสงฆ์แท้เป็นอย่างนี้ละเหรอ นั้น มันเป็นแล้วนะนั่นนะ มันถึงเป็นอย่างนี้ละเหรอ ๆ แล้วพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ มาเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้อย่างไร มันเป็นแล้วนั้น เป็นแล้วเป็นธรรมชาติล้วน ๆ แล้ว ถ้าน้ำก็เป็นมหาสมุทรเต็มตัวแล้ว ไม่ได้เกี่ยวข้องกับน้ำสายต่าง ๆ ที่จะไหลเข้ามา แหละ เป็นน้ำมหาสมุทรเต็มตัว นี่ถ้าพูดถึงเรื่องธรรมชาติก็เป็นเต็มตัวแล้ว พระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ คือธรรมชาติเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เท่ากับน้ำมหาสมุทร

เมื่อเป็นเช่นนั้นไปถามพระพุทธเจ้าหาอะไร พระพุทธเจ้าอยู่ที่ไหนถามหาอะไร พระธรรม พระสงฆ์ ถามอะไรก็มันเป็นอันเดียวกันแล้ว เป็นธรรมชาติล้วน ๆ เท่ากับน้ำมหาสมุทรครอบโลกธาตุ เป็นธรรมชาติด้วยกันทั้งนั้น แล้วไปถามท่านหาอะไร นี่แหละที่ว่าผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นเราตถาคตเต็มตัว เห็นตรงนี้ ไม่สงสัยที่จะไปทูลถามพระพุทธเจ้า พระองค์เป็นผู้เช่นไร ธรรมชาตินี้แลคือพุทธะ พุทธะแท้หรือพระพุทธเจ้าแท้ ธรรมชาติแท้คืออันนี้ สำหรับเรือนร่างคือสกลกายนี้มันก็ต้องแปลกต่างกันเป็นธรรมดา เช่นท่านนิพพานเมืองนูนเมืองนี้อยู่คนเดียวนั้นเป็นอย่างหนึ่ง อันนั้นเป็นสังขารร่างกายมันพังลงเป็นส่วนผสมของธาตุชั้น

ธรรมชาติท่านเป็นแล้วตั้งแต่วันท่านตรัสรู้นั้น ครองธาตุชั้นนี้อยู่ พอธาตุชั้นนี้สลายไปธรรมธาตุนั้นก็เต็มตัว ไม่ต้องมีความรับผิดชอบอะไรอีกเลย นั่นแหละที่ว่าสมมุติขาดไปหมดโดยสิ้นเชิง ไม่มีอะไรเหลือในจิตของพระอรหันต์ และของธรรมชาติ นั้นเลย ก็ขณะที่ธาตุชั้นนี้ดับลงไปพริบเดียว นั่นละสมมุติหมดโดยประการทั้งปวง ทั่วแดนโลกธาตุไม่มีความหมายอะไรเลย มีแต่ชั้นนี้เท่านั้นที่ติดที่ติดสัมผัสสัมพันธ์ให้รับทราบตลอดเวลา เวลาท่านยังมีชีวิตอยู่ท่านจึงมีความรับผิดชอบในเพียงชั้นนี้เท่านั้น มีผ่านกันอยู่ตลอดเวลาคือธาตุชั้นนี้ พอธาตุชั้นนี้ดับลงไปแล้วก็หมด สมมุตินี้หมดโดยประการทั้งปวง ไม่มีสิ่งใดเหลือเหลือเลย นั่นเป็นอย่างนั้น

นี่ละจิตที่มันถึงขั้นเต็มภูมิของมันแล้ว จะไปทูลถามพระพุทธเจ้าหาอะไร พูดแล้วสารุขึ้นเลยนะ มันประจักษ์ขนาดนั้นแล้ว ถึงขนาดที่ว่า เหาะ พระพุทธเจ้าตรัสรู้ ตรัสรู้อย่างนี้ละเหรอ อย่างนี้ละเหรอ คือมันจริง ๆ แล้วนั้น มันไม่มีอะไรสงสัยกันแล้ว พระธรรมแท้เป็นอย่างนี้เหรอ พระสงฆ์แท้เป็นอย่างนี้เหรอ มันก็เป็นอันเดียวกันแล้ว พระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ มาเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้อย่างไร มันเป็นแล้วนั้น เป็นธรรมชาติอย่าง

เดียวกันแล้ว แล้วจะถามใคร นี่ละจิตดวงนี้แหละเวลาถึงขั้นนั้นแล้วหมดปัญหาโดยประการ
ทั้งปวง

ท่านแสดงไว้ว่า วุสิต พุรหมจริย กต กรณีย นاپริ อิตตตตยาติ ปชานาติ. เสร็จ
กิจในพระพุทธศาสนา คืองานที่ควรจะทำเพ็ญได้บำเพ็ญสำเร็จเรียบร้อยแล้ว งานอื่นที่จะ
ทำให้งีกว่านี้อีกไม่มี นั่น นั่นแหละงานพระพุทธศาสนา เมื่อกิเลสขาดสะบั้นลงไปจากใจ
แล้วเรียกว่างานนี้หมดโดยสิ้นเชิง งานละการบำเพ็ญไม่มีอีกเลย ไม่มีอะไรเข้าไปเกี่ยวข้อง
ก็มีแต่เรื่องธาตุเรื่องขันธ์ ความเป็นอยู่ปุวยพากินอยู่หลับนอนเป็นธรรมดา เป็นเรื่องธาตุ
เรื่องขันธ์ การที่จะให้เป็นงานละกิเลสเป็นงานต่อไปดังที่เคยเป็นมาแล้วหมดโดยสิ้นเชิง
ขณะที่กิเลสขาดสะบั้นลงไปแล้ว

นั่นแหละงานของธรรมมีเวลาสิ้นสุดยุติลงได้ ตั้งแต่ขณะนั้นแล้วไม่ปรากฏว่ามีงาน
อะไรที่จะให้จิตทำเพื่อละเพื่อถอนอีกต่อไปเลย มันก็ประจักษ์อยู่ในหัวใจ แล้วรู้ประจักษ์
อย่างนั้นด้วยว่างานนี้สิ้นเสร็จลงไปแล้ว ครั้นต่อมามันก็เป็นดังปัจจุบันที่เป็นอยู่นั้น ไม่เห็น
มีอะไรเปลี่ยนแปลงที่จะให้เราทำอีกต่อไป นี่การละกิเลสสิ้นสุดลงไปแล้ว ไม่มีอะไรเป็นข้อ
กังวลต่อไป แต่งานของกิเลสไม่มีสิ้นสุดนะ พาสร้างพาทำเท่าไรได้เท่าไรยิ่งอยากได้อีกมี
ยิ่งติดยิ่งดี ยิ่งมีแต่ความทุกข์ความทรมานเต็มหัวใจๆ เต็มโลกเต็มสงสารเหมือนกันหมด
งานของกิเลสในหัวใจสัตว์โลก

โลกมีความมั่งมีศรีสุขมากน้อยเพียงไร อย่าเข้าใจว่าผู้นั้นจะมีความสุขนะ ก็คือพอก
พูนงานขึ้นให้ติดให้ติดต่อไป เป็นน้ำล้นฝั่ง น้ำล้นฝั่งตลอดไป ที่จะพอกอยู่ในขอบปากแก้ว
ไม่มี นอกจากธรรมอย่างเดียวเท่านั้น ธรรมนี้เมื่อถึงขอบปากแก้วแล้วสิ้นสุดวิมุตติหลุดพ้น
หมด ไม่มีงานทำอีกแล้ว พระพุทธเจ้าหมดภาระเรื่องการละกิเลสตั้งแต่ขณะตรัสรู้ พระ
อรหันต์ทั้งหลายหมดภาระตั้งแต่ขณะที่บรรลुरुธรรมบั้งขึ้นมามากเท่านั้น หมด ตั้งแต่บัดนั้นมาไม่
มีงานได้อีกเลย ก็มีแต่เรื่องธาตุเรื่องขันธ์ การสงเคราะห์โลกสงสารซึ่งเป็นเรื่องภายนอก ไม่
เห็นจำเป็นอะไรกับเรื่องจิตใจที่บริสุทธิ์แล้วอีกต่อไปเลย

นี่ละการปฏิบัติธรรม ขอให้ตั้งหน้าตั้งตาประพฤติปฏิบัติ มรรค ผล นิพพาน อย่า
ไปถามหา กิเลสหลอกต่างหาก มันหลอก อกาลิโก ๆ ท่านแสดงแล้ว ธรรมเป็นอกาลิโกไม่
เลือกสถานกาลเวลา ใครบำเพ็ญธรรมเมื่อไรธรรมเกิด ใครวิ่งตามกิเลสเท่าไรกิเลสเกิด
ตลอดเวลา เหมือนกันหมด กิเลสก็เป็นอกาลิโกเหมือนกัน ทำให้เกิดกิเลสเมื่อไรเกิดได้
มากน้อยตามผู้ที่ติดติดไปตามมัน ผู้บำเพ็ญธรรมะมากน้อยก็แล้วแต่กำลังวังชาของผู้นั้นจะ
ทำ จนกระทั่งถึงวิมุตติหลุดพ้นไปแล้ว เรียกว่าน้ำเต็มแก้วแล้วพอ ไม่ต้องมาทำอะไรอีก
ต่อไป นี่แหละเรื่องมรรค ผล นิพพาน

ศาสดาองค์เอกคือพระพุทธเจ้าของเราตรัสรู้แล้วไม่มีอะไรสงสัย สอนโลกทั้งหลายนี้ สอนมาจากหลักความจริงที่ทรงรู้ทรงเห็นทุกสิ่งทุกอย่างเสมอกันหมด ไม่มีอะไรคำว่าด้วย ไม่มีอะไรคำว่าผิดพลาดที่ศาสดาสอนไว้แล้ว ตรงเป้ง ๆ เลย เพราะฉะนั้นให้ตั้งใจปฏิบัติ ธรรมตามหลักศาสนา ไม่มีคำว่าโกหก เรียกว่าสวากขาตธรรมตรัสไว้ชอบแล้ว ๆ ทุกบททุกบาท ทุกแง่ทุกมุมแห่งธรรมทั้งหลาย ตั้งแต่บาป บุญ นรก สวรรค์ พรหมโลก นิพพาน เต็มเม็ดเต็มหน่วยตามหลักความเป็นจริงที่มีอยู่ ให้ทุกคนจำไว้นะ

เทศน์ไปเทศน์มามันก็รู้สึกเหนื่อย เหนื่อยไป ๆ อย่างนี้ละการเทศน์ ให้ถือให้เป็นคติตัวอย่างต่อไป ให้พากันไปปฏิบัติ อย่าเห็นโลกสงสารว่าเป็นของเลิศของเลอ มันเลิศเลอตั้งแต่ความสมมุติเสกสรรปั้นยอ แต่ตัวจริงมันไม่ได้เลิศ มันสร้างแต่ความทุกข์ให้สัตว์โลกติดดินกันตลอดเวลา ก็คือกิเลสนั่นแหละ ธรรมท่านไม่สร้างนะ ท่านอยู่สม่ำเสมอพอ ดิบพอดีทุกด้านทุกทาง เป็นอย่างนั้นนะ พากันตั้งอกตั้งใจ เอาละการแสดงธรรมก็พอสมควรกับกำลังวังชา ตั้งหน้าตั้งปฏิบัตินะ เอาละพอ

พระใหม่บิณฑบาตก็ไปหน้าวัดนี้ ผู้ที่มีความแข็งแรงด้วยธาตุด้วยขันธก็ไปในหมู่บ้านตามธรรมดา ผู้ที่ไม่ชำนาญธาตุขันธไม่อำนวยก็ไปบิณฑบาตที่หน้าวัด เต็มอยู่นั้นใส่บาตร การบิณฑบาตนี้ผมตามหลักความจริงทุกวันนี้ผมบิณฑบาตได้ ไม่ใช่ผมบิณฑบาตไม่ได้นะ ผมบิณฑบาตได้ แต่มาทดสอบผลได้ผลเสียนี้ต่างกัน คือเวลาออกบิณฑบาตคนมาใส่บาตรนี้รุ่ม ๆ ๆ สร้างความกังวลต่อเราในเวลาบิณฑบาต จากนั้นก็แค่นี้ ไปนี้แล้วก็ก้มก็เงย แล้วก็เทบาตร เทบาตรแล้วก็รับบาตร แล้วก็ก้มเงย ๆ มันวิงเวียน นี่อันหนึ่ง แล้วความยุ่งเหยิงกับคนรุ่ม ๆ นี่อันหนึ่งสร้างความกังวลให้จิตใจ แล้วเป็นความหมุนในประสาทอีกด้วยให้เกิดลักษณะหวิวแหวและวิงเวียนนะ ก้มเงย ๆ ไม่นานแสดงออกมาแล้ว ดีไม่ดีรับบิณฑบาตไม่สุดสายแหละออกอีกแล้ว เพราะมันกวนมันบอกจากนั้นแล้วล้มตุนะ อันหนึ่งที่ผมไม่ไปบิณฑบาตเพราะเหตุนี้

อันหนึ่งที่ผมไม่ไป เวลาผมไปเดินจงกรม ผลได้ของธาตุของขันธมันได้มากกว่าผม ออกบิณฑบาต เวลาเดินจงกรมนี้ไม่มีอะไรมายุ่ง เราพิจารณาของเรา ธาตุขันธก็สะดวกสบายราบรื่น ทางด้านจิตใจพิจารณาอรรถธรรมแง่ใด ๆ มันก็สว่างกระจ่างแจ้ง เพราะเดินจงกรมนี้เราพูดให้ฟังชัด ๆ นี้ เรื่องละกิเลสผมไม่มี มีแต่คิดพิจารณาเรื่องธาตุ เรื่องอรรถเรื่องธรรมลึก ตื้น หยาบ ละเอียดแคไหน ๆ พอจะเป็นประโยชน์แก่โลกขนาดไหนมันจะแสดงออกมาในหัวใจ ๆ เท่านั้น สำหรับเรื่องของเจ้าของผมบอกแล้วผมไม่มี อันนี้ก็เคยได้พูดแล้วไม่มีมาได้ ๕๑-๕๒ ปีนี้แล้วนะ ไม่มีก็บอกไม่มี ที่ว่าเราจะหวังประโยชน์อะไรจากการบำเพ็ญนี้อีกต่อไป ไม่มี จึงเรียกว่า วุสิต ละชิ พุดให้มันยันอย่างนี้

ธรรมพระพุทธเจ้าก็เป็นอย่างนั้นพูดอย่างนั้นไม่ได้ยังงี้ ก็เลสมันเป็นยังงี้ก็พูดได้ ตามกิเลสละซิ ธรรมเป็นยังงี้พูดได้ตามธรรม เวลามันสิ้นสุดของมันแล้วจะให้มันไปไหน อีก มันก็รู้อยู่ซัด ๆ การที่จะทำประโยชน์ให้โลกหนักเบาอย่างน้อยกว้างแคบอะไร มันจะเป็นของมันอยู่ตลอดภายในใจ นี่เวลาเดินจงกรมเราพิจารณาธรรมแง่ใดมุมใด ๆ มันจะเป็นของมันเอง นี่ก็ไม่ต้องถามใคร ที่จะรู้สึก ตื่น หยาบ ละเอียด มันจะเป็นภายในจิต ๆ เป็นอย่างนั้น นี่ละเป็นผลดีกว่าที่ผมออกบิณฑบาต

เพราะฉะนั้นผมถึงเปลี่ยนมาทางเดินจงกรม เพราะทางนี้ได้ผลมากกว่าไปบิณฑบาต ใครจะว่าชี้เกี้ยวผมไม่ได้ชี้เกี้ยว ผมเคยบิณฑบาตมาตั้งแต่บวชอยู่แล้ว ทำไมมาเปลี่ยนเอาตอนนี้ มาเปลี่ยนตอนพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องธาตุเรื่องขันธ แล้วก็มาเกี่ยวกับบรรลภกับธรรม ก็เห็นว่าเดินจงกรมนี้มีผลดีกว่าเราไปเดินกับสถานที่ซูลมุนวุ่นวาย เกี่ยวข้องกับผู้กับคนยุ่งเหยิงมาก จากนั้นก็มาทวนประสาทของเราให้วังให้เวียนอะไร ๆ ดีไม่ดีเดินไม่สุดสาย มันหกดะเมนแทนเทไปก็ได้ จึงไม่ไปทุกวันนี้ ไม่ใช่ไปไม่ได้นะ ไปได้ มันหากเป็นอย่างที่ว่า

ส่วนเดินจงกรมไม่มีอะไรขัดข้องตลอด เดินจนกระทั่งหมู่เพื่อนมา ได้เวลาพอสมควรหมู่เพื่อนมาแล้วออกจากทางจงกรมก็มาที่นี้ เรื่องจิตอันนี้พูดตรง ๆ เลยกว่ามันไม่ได้มีอะไรติดข้องในโลกนี้ มันว่าง โลภธาตุมันว่างไปหมด สุนทรียโต โลภ อเวกขสสุ โมหะ สทา สโต จะเป็นอะไรก็คือใจดวงนี้เอง มันว่างไปหมด ถ้าเราไม่แย็บ ๆ ออกไปว่า อันนั้นมือนั้นมี มันไม่มี มีแต่หัวใจดวงเดียวนี้มันว่างไปหมดโลกธาตุนี้ก็จะว่าอะไร วัตถุสิ่งของอะไรนี้มันไม่ได้เข้ามาสัมผัสสัมพันธ์กับจิต จิตมันทะลุไปหมดเลย นี่ท่านจึงว่าจิตว่าง มันว่างอย่างนั้น ให้มันเป็นหัวใจเจ้าของเอง มันก็รู้

จะให้มันไปติดนั่นติดนี่ติดนั่น ภูเขาทั้งลูก หรืออะไร โอ้ย มันไม่ติดแหละ มันทะลุไปเลย จึงเรียกว่าว่าง ไม่มีอะไรเข้ามาผ่านได้เลย จึงเรียกว่าว่าง ภูเขามาผ่านไม่ว่าง มันไม่มีภูเขาทั้งลูกก็ไม่มี ดินทั้งแผ่นก็ไม่มี ทะลุไปหมด เรียกว่าว่าง ให้มันเห็นประจักษ์ในหัวใจจะถามใครวะ ใครเชื่อไม่เชื่อไม่ได้สนใจ ธรรมชาตินี้เต็มตัวอยู่แล้ว ไม่จำเป็นจะต้องไปหาเอาอะไรมาเพิ่มมาเติม มันเต็มหัวใจอยู่แล้ว มันรู้เต็มตัว ๆ ให้หมู่เพื่อนปฏิบัติ กุ่ม ๆ ง่าม ๆ ไม่ได้เรื่องนะภาวนา มันต้องจริงต้องจัง เข้มแข็งจริงจังด้วยนะ ใจลอย ๆ นี่ไม่ได้เรื่องนะภาวนา ต้องมีหลักมีเกณฑ์จริงจังมันถึงได้เหตุได้ผล เหลาะ ๆ แหละ ๆ ไม่เป็นท่านะ

อะไรจะไปอัสจรรยเท่าจิตวะ ให้เบิกออกหมดสมมุติไม่มาเกี่ยวข้องแล้ว เหนือสมมุติโดยประการทั้งปวงแล้วมันไม่มีอะไรติดอะไรข้องนะ มันว่างไปหมดเลย เป็นอย่างนั้นนะจิตใจ ไม่มีใครรู้ละซิพระพุทธเจ้าจึงได้ท้อพระทัย นี่เพียงตัวเท่านั้นมันก็เป็นนะ มันท้อใจที่จะสั่งสอนโลก เพราะธรรมชาตินี้ไม่ได้เหมือนโลก มันเลยเถิด อัสจรรยไปทุกด้านทุกทาง เอาที่นี้ก็พากันกราบแล้วก็ได้

ชมถ่ายทอดสดภาพและเสียงของหลวงตาทุกวัน ได้ที่
www.Luangta.com หรือ www.Luangta.or.th